

Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium 7150 Bonyhád, Kossuth Lajos utca 4.

Országos Lotz János szövegértési és helyesírási verseny

Országos forduló

2014. 03. 21.

8. osztály

tanuló neve

tanuló iskolája

Tollbamondás pontszáma: _____

Szövegértés pontszáma: _____

Helyesírási teszt pontszáma: _____

Összesített pontszám: _____

A feladatokat összeállította:

Kutnyánszky **Bacskaí Eszter** szaktanácsadó

Lenczéné **vrbovszki Judit** szaktanácsadó

Unti **Judit** tanár

Lektorálta:

Tóth **Katalin** lektor

A verseny fővédnöke:

Dr. **Simoncsics Péter** nyelvész, docens

Tollbamondás

Hajas Béla (1877–1953), aki a Berzsenyi Dániel Irodalmi Társaság tagjaként is tevékenykedett, nyolc évig volt Lotz János osztályfőnöke és magyar–latintanára Bonyhádon. Később igazgató lett 1932–1938 között. Lotz tőle tanulta meg a nyelvészeti munka alapkövetelményeit, a pontosságot, a nyelvi tények tiszteletét („*későbbi munkáimban igyekeztem elkerülni a tetszetős, de a valóságot nem híven tükröző megoldásokat*” – írja), és ő indította el a nyelvészeti pályáját. („*A nyelvtan iránti érdeklődést Hajas Béla ébresztette fel bennem.*”)

A gimnázium tudós tanáraként volt egy remek füzete, amely Vörösmarty Mihály és Perczel Etelka kapcsolatáról szól, Budapesten az Irodalomtörténeti Füzetekben jelent meg.

A Berzsenyi Dániel Irodalmi Társaság 1904-ben alakult. Megalakulása után röviddel már olyan neveket olvashatunk a Kaposváron szereplő művészek között, mint Ady, Reinitz Béláé, Medgyessy Ferencé. Az első világháború idején a társaság nem működött. Az újjáalakulás 1925. október 23-án történt. Őt szakosztályra tagolódt. Ezek: szépirodalmi, tudományos, szakirodalom, festőművészeti, zeneművészeti és iparművészeti szakosztályok. A társaság ügyvezető elnöke Hortobágyi Ágoston tanfelügyelő, tiszteletbeli elnöke Rippl-Rónai József, a város világhírű festőművésze lett.

Még a húszas évek második felében alakult meg a társaságon belül a Berzsenyi Dániel Szobor Bizottság, amelynek legfőbb feladata volt, hogy szobor felállításával adózhasson az irodalomszerető kaposvári polgárság a nagy költő emlékének. A bizottság megrendelte Fetter Károly dombóvári szobrásznál azt a kisméretű mellszobrot, amelyet a város legszebb parkjában, a mai Berzsenyi-parkban helyeztek el. Erről az eseményről készült egyébként a város történetében az első hangosfilm-felvétel. A társaság a húszas évek végére Kaposvár szellemi központjává vált.

Berzsenyi Dániel halálának százéves évfordulójára, 1936-ban az Akadémia gondozásában megjelent a költő műveinek új kritikai kiadása. A kiadáshoz a Berzsenyi Társaság jelentős összeggel járult hozzá. Ebben az időszakban volt tag Hajas Béla is.

Feladatok

1. Igaz vagy hamis az állítás? 5/

- a) A Berzsenyi Társaság kb. 10 évre felfüggesztette a tevékenységét. _____
- b) Hajas az egyik szakosztálynak volt a tagja. _____
- c) A Társaság miatt Kaposvárott járhatott Hajas Béla. _____
- d) Berzsenyi 1836-ban született. _____
- e) Berzsenyi Kaposváron lakott egy ideig. _____

2. Rejtvény 6/

A megfejtendő szavak mindegyike szerepel a szövegben.

1.				
2.				
3.				
4.				

1. Ady keresztneve.
2. Berzsenyi és Vörösmarty foglalkozása.
3. Ezt a tantárgyat is tanították a gimnáziumokban.
4. Ennek adóznak Berzsenyi esetében a Társaság tagjai.

Olvasd össze a sötétebb mezők betűit!

Megfejtés: _____ (betűszó)

Minek a rövidítése? _____

3. Mi a kapcsolat? Rövid, a szövegből származó részlettel válaszolj!

5/

Mi a kapcsolat ... és ... között?	Idézet
Ady és a Berzsenyi Társaság	
Fetter és a hangosfilm	
Rippl-Rónai és Kaposvár	
Berzsenyi-kiadás és a Társaság	
Hajas és Lotz	

4. Hol készült az alkotás?

4/

Írd a települések számát a megfelelő, szövegben szereplő alkotáshoz!

1. Budapest 2. Dombóvár 3. Bonyhád 4. Kaposvár

..... irodalmi tanulmány
 hangosfilm
 kritikai kiadás
 képzőművészeti alkotás

Összesen: 20 pont

Elért pontszám: _____

HELYESÍRÁS

1. Döntsd el, hogy x vagy ksx hiányzik-e a következő szavakból!
 szá____ofon

bo__ol

e__port

eli__ír

da__likutya

e__tázis

e__kluzív

ko__

e__trém

kri__kra__

2. Egészítsd ki az alábbi családneveket i-vel vagy y-nal!

Werbőcz__István

Munkács__Mihály

Ápril__Lajos

Fá__András

Bocska__István

Görge__Artúr

Mányok__Ádám

Baradla__Richárd

Bánk__Donát

Bolya__Farkas

3. Írd le helyesen az alábbi kifejezéseket!

táncésilletanár: _____

győrmosonsoproni: _____

megnemtámadásiszerződés: _____

lilaruháslány: _____

newyorki: _____

totólottóárus: _____

marseillei: _____

sebeskörösdülői: _____

niagaravízesési: _____

márvutastájékoztató: _____

4. Töltsd ki a táblázatot! Kapcsold helyesen a megadott egy-, illetve kételemű személynemekhez a megadott toldalékokat, illetve képzőszerű utótagokat!

	-i	-féle	-k	-s	-val/-vel
Mikszáth					
Radnóti					

Miklós					
Grimm					

5. Pótold a következő szöveg hiányzó írásjeleit!

A három selyp

Egyszer volt hol nem volt volt egyszer egy asszony s annak három lánya Szépek voltak szelídek szerények szemrevalók de mind a három olyan pösze volt mintha csak egy foguk se lett volna Már itt lett volna a férjhez menés ideje de ha megszólaltak minden legénynek elment tőlük a kedve Egyszer egy idegen legény toppant be hozzájuk Nosza az asszony mindjárt kávé tész föl hogy majd szépen megkínálja vele a legényt de a lányoknak megtiltotta hogy egyetlen szót is szóljanak beszél majd ő helyettük is Hallgattak is szépen míg el nem kezdett futni a tej Akkor aztán a nagyobb elkiáltja magát Put a té put a té A középső meg Ne folj te nem fabad befélni A legkisebb is megszólal persze De drága a té péndér addák Nosza elszaladt a legény Szaladt szaladt még a kávé sem várta meg Aztán még most is házasodik ha eddig meg nem házasodott

6. Az alábbi szavak közül néhányat rosszul írtunk. Írd le őket a vonalra helyesen!

örs, gyujtós, biztat, áhítat, tanúsít, árboc, Loránd, utolér, hüsöl, parkíroz, naív, bizsu, gnú, aszú, egyivású

7. Írd le helyesen az alábbi szavakat, illetve szókapcsolatokat!

jó+hiszemű: _____

jó+módú: _____

jó+hírű: _____

jó+akaratú: _____

jó+barát: _____

jó+cselekedet: _____

jó+kívánság: _____

jó+eszű: _____

jó+ízű: _____

jó+tanács: _____

Összesen: 60 pont

Elért pontszám: _____